

Sähkömarkkinat ja kantaverkon kehittäminen

Työryhmä 6 Puhtaan energian Suomi, Säätytalo

Elina Hautakangas, TEM

24.5.2023

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Sähkömarkkinat ja kantaverkon kehittäminen

Liittämisvelvollisuus

- Sähkömarkkinalain 20 §:n mukaan verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää sähköverkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja voimalaitokset toiminta-alueellaan.
- Liittämistä koskevien ehtojen ja teknisten vaatimusten tulee olla avoimia, tasapuolisia sekä syrjimättömiä, ja niissä on otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuus ja tehokkuus.
- Kantaverkonhaltijan ja suurjännitteisen jakeluverkon haltijan voimalaitosten ja energiavarastojen liittämistä koskevissa ehdoissa voidaan liittymän toteuttamisen nopeuttamiseksi ja liitettävän yksikön taloudellisen tehokkuuden varmistamiseksi asettaa yleisestä liittämiskäytännöstä poikkeavia rajoituksia liittymispisteen taatulle teholle tai asettaa liittymälle toiminnallisia rajoituksia, jos liittymän toteuttaminen normaalissa aikataulussa ei ole mahdollista riittämättömän siirtokapasiteetin vuoksi tai heikentämättä verkon käyttövarmuutta (SML 20 a §)

Sähkömarkkinat ja kantaverkon kehittäminen

Kehittämisvelvollisuus

- Verkonhaltijan tulee riittävän hyvälaatuisen sähkön saannin turvaamiseksi verkkonsa käyttäjille ylläpitää, käyttää ja kehittää sähköverkkooan sekä yhteyksiä toisiin verkkoihin sähköverkkojen toiminnalle säädettyjen vaatimusten ja verkon käyttäjien kohtuullisten tarpeiden mukaisesti (SML 19 §)
- Sähköverkko on suunniteltava ja rakennettava ja sitä on ylläpidettävä siten, että
 - 5) sähköverkkoon voidaan liittää vaatimukset täyttäviä käyttöpaikkoja, voimalaitoksia ja sähkövarastoja;

Kehittämissuunnitelma

- Kantaverkonhaltijan on laadittava kantaverkkoansa ja sen yhteyksiä toisiin sähköverkkoihin koskeva kymmenvuotinen kehittämissuunnitelma (SML 41 §)

Liittymis- ja siirtomaksujen lähtökohdat

Liittymismaksut

- EU-lainsäädännön mukaan liittymismaksujen tulee perustua kustannuksiin. Sähkön loppukäyttäjien liittymismaksuja ei voida siirtää tuottajien maksettavaksi
- Fingrid perii kiinteän liittymismaksun, jolla asiakas saa liittymissopimuksessa sovitun siirtokapasiteetin siirto-oikeuden kantaverkossa. Maksu perustuu keskimääräisiin vastaavista liittynnoista kyseisellä jännitetasolla Fingridille aiheutuviin kustannuksiin.

Tuotannon siirtomaksut

- Komission asetuksen 838/2010 liitteen B mukaan Tanskassa, Ruotsissa ja Suomessa tuottajien vuosittain maksamien keskimääräisten siirtomaksujen on oltava 0–1,2 euroa/MWh
- Pienimuotoiselle alle 2 MVA:n tuotannolle on kansallisesti säädetty kattohinta 0,7 euroa/MWh
 - Otetaan tarkasteluun

Kulutuksen siirtomaksut

- Fingridin keskimääräinen siirtomaksu kulutukselle on noin 4 euroa/MWh
- Kokonaissiirtokustannus – tuotannon siirtomaksu = kulutuksen siirtomaksu kantaverkkoon liitettävältä kulutukselta

TEM:n lainsäädäntöohjelmakirjaus

Lisääntyvän tuulivoiman integrointi sähköverkkoihin

- HE laeiksi sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain muuttamisesta

Annetaan:

- Kevätistuntokaus 2025

Perustelu:

- Voimakkaasti lisääntyvä tuulivoimatuotanto edellyttää tuulipuistojen liittämiseen kantaverkkoon ja suurjännitteiseen jakeluverkkoon sisältyvien vastuiden ja sähköverkonhaltijoiden kehittämisvelvollisuuden täsmentämistä. Uusiutuvaa vetyä koskeva EU-lainsäädäntö edellyttää ns. erillisten linjojen rakentamisen mahdollistamista. Hallintolainkäytön periaatteiden muutosten johdosta on tarkasteltava rajajohtohankkeiden päätöksenteon siirtämistä valtio-neuvostolle.

Aloitus

- kevät 2023

Tuulivoima liittymisjohtojen lunastuskorvaukset

- Lunastuskorvaukset määritellään lunastuslaissa, joka on OM:n hallinnonalaa.
- Lunastuslain mukaan maanomistajille maksetaan täysi korvaus
- Voimajohdoista maksettavia korvauksia ei pitäisi vertailla tuulivoimapuistoista maksettaviin korvauksiin.
 - Voimajohdot ovat pitkiä ja nauhamaisia hankkeita, joissa on yleensä paljon maanomistajia. Tällöin esim. vuokrasopimuksen tekeminen kaikkien kanssa on usein mahdotonta ja lunastusmenettely on ensisijainen
- Voimajohdon alle jäävästä alueesta ei voida maksaa erilaista korvausta riippuen siitä, onko kyseessä tuulivoiman liittymisjohto tai muu voimajohto

Kiitos!